

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

આરક્ષિત તા. ૦૬/૧૨/૨૦૨૪

ઘોષણા તા. ૨૪/૧૨/૨૦૨૪

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ

આર/સ્પેશિયલ ક્રિમિનલ એપ્લિકેશન (નિર્દેશ) નંબર ૩૧૭૯/૨૦૨૪

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ સંદીપ એન ભટ્ટ

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર	હા.	ના.
-----------------------	-----	-----

--	--	--

=====

બિમલ દશરથભાઈ પરીખ

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય અને અન્ય

=====

ઉપસ્થિતિ :

અરજદાર માટે વિદ્વાન વકીલ શ્રી નિલય એચ. પટેલ સાથે વિદ્વાન વકીલ શ્રી
હૃદય બુચ સાથે વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી એન. ડી. નાણાવટી.

પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૧-રાજ્ય માટે સુશ્રી સી.એમ. શાહ, એ.પી.પી.

=====

કોરમ: માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ સંદીપ એન ભટ્ટ

સી એ વી જજમેન્ટ

૧. વર્તમાન અરજી, ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૬/૨૨૭ હેઠળ, ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતા, ૧૯૭૩ ની કલમ ૪૮૨ સાથે વાંચીને, અરજદાર-મૂળ આરોપી દ્વારા નિર્દેશ માટે દાખલ કરવામાં આવી છે:- (i) અરજદાર સામે માત્ર એક જ કાર્યવાહી હેઠળ કેસ ચલાવવો, જેમાં ડી. સી. બી. પોલીસ સ્ટેશન, અમદાવાદ શહેરમાં તા. ૦૭.૦૮ ૨૦૨૩ના રોજ નોંધાયેલ પ્રથમ એફ. આઈ. આર. અને તે હેઠળ દાખલ કરાયેલ આરોપપત્ર, જે ક્રિમિનલ કેસ નંબર ૧૧૫૭૦૦/૨૦૨૩ માં પરિણમે છે તેને મુખ્ય આરોપપત્ર અને અન્ય તમામ આરોપપત્રો/એફ. આઈ. આર. ને પૂરક આરોપપત્ર તરીકે ગણવામાં આવે, (ii) ટ્રાયલ કોર્ટને ૧૧મી એડિશનલ મેટ્રોપોલિટન મેજિસ્ટ્રેટ કોર્ટ, અમદાવાદ, ક્રિમિનલ કેસ નંબર ૧૧૫૭૦૦/૨૦૨૩ અને ૭૪૮૨/૨૦૨૪ ના સંબંધમાં આરોપ ઘડવાથી અટકાવવો, જે ૯મી એડિશનલ મેટ્રોપોલિટન મેજિસ્ટ્રેટ કોર્ટ, અમદાવાદ સમક્ષ બાકી છે., (iii) અમદાવાદના ખાડિયા પોલીસ સ્ટેશનમાં નોંધાયેલા સી. આર. નંબર ૧૧૧૯૧૦૦૫૨૩૦૨૨૯/૨૦૨૩ ના સંબંધમાં તપાસ અધિકારીને સક્ષમ અદાલત સમક્ષ આરોપપત્ર દાખલ કરવા પર પ્રતિબંધ મૂકવો અને (૪) અમદાવાદ શહેરના ૪૧મા એડિશનલ ચીફ જ્યુડિશિયલ

મેજિસ્ટ્રેટ સમક્ષ પેવિંગ કિમિનલ કેસ નંબર ૬૧૮૬૦/૨૦૨૪ ના સંબંધમાં આરોપ ઘડવા પર માન્ય ટ્રાયલ કોર્ટ ઉપર પ્રતિબંધ મૂકવો.

૨. વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા.

૩.૧ અરજદાર વતી વિદ્વાન વકીલ શ્રી નિલય પટેલ વતી વિદ્વાન વકીલ શ્રી હૃદય બુચ સાથે જાણીતા પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી એન. ડી. નાણાવટીએ રજૂઆત કરી છે કે વર્ષ ૨૦૨૩ની પ્રશ્ન હેઠળની એફ. આઈ. આર. સમાન છે અને ગુનાઓ પણ કથિત રીતે સમાન છે; અને મોટાભાગની એફ. આઈ. આર. માં આરોપપત્રો દાખલ કરવામાં આવ્યા છે; અને ટ્રાયલ કોર્ટ પણ તે જ છે એટલે કે અમદાવાદની મેટ્રોપોલિટન મેજિસ્ટ્રેટ અદાલતો; અને અરજદારને સમાન આરોપો પર અલગ-અલગ કાર્યવાહીનો સામનો કરવો પડે તે યોગ્ય નથી; અને પ્રશ્ન હેઠળના લોનના વ્યવહારો વર્ષ ૨૦૧૮ના છે જ્યારે અરજદાર બેન્કના અધ્યક્ષ હતા અને કલર મર્યન્ટ કો-ઓપરેટિવ બેન્કના દેવાદારોએ એફ. આઈ. આર. દાખલ કરી છે કે જેઓ લોનની ચૂકવણી કરવામાં નિષ્ફળ ગયા છે, તે પણ બેંક દ્વારા વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ માં વસૂલાત માટેની કાર્યવાહી શરૂ કર્યા પછી; અને અરજદારને સ્પષ્ટ રીતે જવાબદાર ઠેરવવામાં આવ્યો નથી; અને અરજદારે પ્રશ્ન હેઠળના લોનના વ્યવહારોમાંથી કોઈ નાણાકીય લાભ મેળવ્યો નથી; અને અરજદારને સમાન કાર્યવાહીનો સામનો કરવા માટે મજબૂર કરી શકાતો નથી; અને જો તમામ

એફ. આઈ. આર., આરોપપત્ર અને ટ્રાયલ ચાલુ રાખવામાં આવે તો તે તપાસની વૈધાનિક સત્તાઓનો દુરુપયોગ સમાન હશે; અને તે એક સ્થાયી કાનૂની સ્થિતિ છે કે ફોજદારી ન્યાયનું સંચાલન એ બે છેડાની પ્રક્રિયા છે. આરોપીના અધિકારોનું રક્ષણ કરવું પણ એટલું જ મહત્વનું છે જેટલું પીડિતને ન્યાય મળે તે. અને આરોપીના અધિકારો અને ગુનાહિત ગુનાની તપાસ કરવાની પોલીસની વ્યાપક સત્તા વચ્ચે સંતુલન જાળવવું એ અદાલતની ફરજ છે.

૩.૨ તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી છે કે સમાન એફ. આઈ. આર. પોલીસ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવે છે અને તપાસ કરવામાં આવે છે અને ઉપરોક્ત એફ. આઈ. આર. અનુસારના તમામ કેસો એક પ્રાદેશિક અધિકારક્ષેત્રના મેજિસ્ટ્રેટ એટલે કે મેટ્રોપોલિટન મેજિસ્ટ્રેટની અદાલત, અમદાવાદ હેઠળ ચલાવવામાં આવે છે. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે ઉપરોક્ત અદાલતની વહીવટી સુવિધા અનુસાર, વિવિધ પોલીસ મથકો વિવિધ અદાલતોને સોંપવામાં આવ્યા છે. તેથી, આરોપીઓના એક જ સમૂહ અને કથિત સમાન ગુનાઓ સામે તમામ એફ. આઈ. આર. સમાન હોવા છતાં અલગ પોલીસ મથકોમાં નોંધવામાં આવી છે. અને તેના કારણે માત્ર એટલું જ નહીં કે અરજદારને વિવિધ કાર્યવાહીનો સામનો કરવો પડશે, પરંતુ તે વિવિધ પીઠાસીન અધિકારીઓ સમક્ષ હશે જે આરોપીને પોતાનો બચાવ કરવાના અધિકારને પૂર્વગ્રહયુક્ત રીતે અસર કરશે; અને અરજદારને

સમાન એફ. આઈ. આર. ના સંબંધમાં બહુવિધ કાર્યવાહીનો સામનો કરવો ન પડે તેનું ધ્યાન રાખવું જરૂરી છે.

૩.૩ તેમણે એ પણ રજૂઆત કરી છે કે ગુનાઓ એક જ બેંકમાં થયા છે જેની અમદાવાદ શહેરની અંદર વિવિધ શાખાઓ છે, જો કે, લોન એસ્ટોડિયા (અમદાવાદ) ખાતેની મુખ્ય શાખાથી મંજૂર કરવામાં આવે છે. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે ફરિયાદી પક્ષ તમામ એફ. આઈ. આર. માં માહિતી આપનાર અને સાક્ષીઓને ઓવરલેપ કરે છે. તેમ છતાં, તે જ અમદાવાદ શહેરના વિવિધ પોલીસ મથકોમાં નોંધવામાં આવે છે. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે માહિતી આપનાર અને સાક્ષીઓ બધા અમદાવાદના છે અને કેસ સંપૂર્ણપણે દસ્તાવેજી પુરાવા પર આધારિત છે જે એકત્રિત કરવામાં આવે છે અને તે તમામ આરોપપત્રોનો ભાગ બને છે.

૩.૪ તેમની રજૂઆતના સમર્થનમાં, તેમણે નીચેના નિર્ણયો પર આધાર રાખ્યો છે:

૩.૪.૧ (૨૦૦૧) ૬ એસ. સી. સી. ૧૮૧માં નોંધાયેલા ટી. ટી. એન્ટોની વિરુદ્ધ કેરળ રાજ્યના કેસમાં, જેમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો છે:

“સંજોય ગુના અથવા ગુનાને જન્મ આપતી ઘટના માટે સંજોય ગુના વિશેની માહિતી પ્રાપ્ત થયા પછી અને સ્ટેશન હાઉસ ડાયરીમાં એફ. આઈ. આર. દાખલ કર્યા પછી, પોલીસ સ્ટેશનના પ્રભારી અધિકારીએ માત્ર એફ. આઈ. આર. માં નોંધાયેલા સંજોય ગુનાઓની જ નહીં, પરંતુ જો અન્ય સંબંધિત ગુનાઓ પણ આચરવામાં આવ્યા હોવાનું જાણવા મળે તો સીઆરપીસીની કલમ ૧૭૩ માં પૂરા પાડવામાં આવેલ એક અથવા વધુ અહેવાલો દાખલ કરવા પડે છે.

૩.૪.૨ અમિત અનિલચંદ્ર શાહ વિરુદ્ધ સી. બી. આઈ. ના કેસમાં (૨૦૧૩) ૬ એસ. સી. સી. ૩૨૮માં અહેવાલ આપવામાં આવ્યો હતો, જેમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો છે:

“તુલસીરામ પ્રજાપતિના કથિત નકલી એન્કાઉન્ટર માટે બીજી એફ. આઈ. આર. અને નવી ચાર્જશીટ ૨૦૦૫માં કથિત રીતે રચાયેલા એક જ કાવતરાનું પરિણામ છે, બીજી એફ. આઈ. આર. દાખલ કરવી અને નવી ચાર્જશીટ દાખલ કરવી એ સંહિતાની જોગવાઈઓની વિરુદ્ધ છે. કોન્ફ્રિઝેબલ ગુના કરવાના સંબંધમાં માત્ર વહેલી અથવા પ્રથમ માહિતી જ સીઆરપીસીની કલમ ૧૫૪ની જરૂરિયાતને સંતોષે છે ત્યાં કોઈ બીજી એફ. આઈ. આર. હોઈ શકે નહીં અને પરિણામે તે જ

કોન્સિઝેબલ ગુનાઓ અથવા એક અથવા વધુ કોન્સિઝેબલ ગુનાઓને જન્મ આપતી સમાન ઘટનાના સંદર્ભમાં દરેક અનુગામી માહિતીની પ્રાપ્તિ પર કોઈ નવી તપાસ થઈ શકતી નથી.

ઉલ્લેખનીય છે કે, આ કેસમાં સોહરાબુદ્દીન અને તેની પત્ની કૌસરબીના એન્કાઉન્ટર માટે વિવિધ આરોપી વ્યક્તિઓ સામે એફ. આઈ. આર. દાખલ કરવામાં આવી હતી. કહેવાતી હત્યા ૨૬/૧૧/૨૦૦૫ ના રોજ થઈ હતી. એક સાક્ષી-તુલસીરામ પ્રજાપતિએ ઉપરોક્ત એન્કાઉન્ટર જોયા હતા, જેની ૨૮/૧૧/૨૦૦૫ ના રોજ ધરપકડ કરવામાં આવી હોવાનું દર્શાવવામાં આવ્યું હતું. આખરે, સાક્ષી તુલસીરામ પ્રજાપતિ પણ ૧૮/૧૨/૨૦૦૬ ના રોજ નકલી એન્કાઉન્ટરમાં માર્યા ગયા હતા. તેથી, તેની હત્યાના સંદર્ભમાં બીજી એફ. આઈ. આર. નોંધવામાં આવી હતી. આવા કેસમાં પણ, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ચુકાદો આપ્યો હતો કે તમામ એન્કાઉન્ટર એક જ કાવતરાનો ભાગ હતા અને તેથી, બીજી એફ. આઈ. આર. અને વધુ આરોપપત્ર ન હોઈ શકે.”

૩.૪.૩ અર્નબ મનોરંજન ગોસ્વામી વિરુદ્ધ ભારત સંઘના કેસમાં (૨૦૨૦) ૧૪ એસ. સી. સી. ૧૨માં અહેવાલ આપવામાં આવ્યો હતો, જેમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો છે:

“કાર્યવાહીના સમાન કારણના આધારે અલગ અધિકારક્ષેત્રમાં ઉદ્ભવતા અસંખ્ય કાર્યવાહી માટે વ્યક્તિને આધિન કરવું સ્વીકારી શકાતું નથી અને કાર્યવાહી કરવી કાયદેસર નથી. એક જ ગુના માટે એક જ આરોપી સામે ઘણા રાજ્યો અને કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોમાં બહુવિધ એફ. આઈ. આર. અને ફરિયાદો અસ્વીકાર્ય છે.”

૩.૪.૪ (૨૦૨૨) ૪ આર. સી. આર. (ક્રિમિનલ) ૪૨ માં નોંધાયેલા અભિષેક સિંહ ચૌહાણ વિરુદ્ધ ભારત સંઘના કેસમાં, જેમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો છે:

“અરજદારને જુદા જુદા રાજ્યોમાં જુદી જુદી એફ. આઈ. આર. ને આધિન ન કરી શકાય કારણ કે કાર્યવાહીની બહુવિધતા જાહેર હિતમાં હોવાનું કહી શકાય નહીં અને તમામ એફ. આઈ. આર. અને ફોજદારી કેસોને રાજ્યવાર જોડવાનો આદેશ આપવામાં આવે છે.”

૩.૪.૫ રાધેશ્યામ વિરુદ્ધ હરિયાણા રાજ્ય-રિટ પિટિશન (ક્રિમિનલ) નંબર ૭૫/૨૦૨૦ ના કેસમાં, જેમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો છે:

“કાર્યવાહીની બહુવિધતા વ્યાપક જાહેર હિતમાં ન હોઈ શકે અને તેથી, તમામ ફોજદારી કેસોનું વિલિનીકરણ/જોડાણ કરવાની જરૂર છે. અનુગામી એફ. આઈ. આર. ના કિસ્સામાં દાખલ કરવામાં આવેલી આરોપપત્રો પણ મુખ્ય કેસ સાથે ટ્રાન્સફર/મર્જ/ક્લબ કરવામાં આવશે અને તેને પૂરક આરોપપત્ર તરીકે ગણવામાં આવશે.”

૩.૫ તેમણે રજૂઆત કરી છે કે ડી. સી. બી. પોલીસ સ્ટેશન, અમદાવાદ ખાતે તારીખ ૦૭.૦૮.૨૦૨૩ના રોજ નોંધાયેલ પ્રથમ એફ. આઈ. આર. ને મુખ્ય અને તેના હેઠળ દાખલ કરાયેલ આરોપપત્રને પરિણામે ફોજદારી કેસ નંબર ૧૧૫૭૦૦/૨૦૨૩ ને મુખ્ય કેસ અને વિવિધ આરોપપત્રોમાંથી ઉદ્ભવતા અન્ય તમામ ફોજદારી કેસોને પૂરક આરોપપત્ર તરીકે ગણવામાં આવે અને તમામ ફોજદારી કેસોને એકસાથે જોડવામાં આવે અને એકસાથે સુનાવણી કરવામાં આવે, તે માટે એક કાર્યવાહી હેઠળ આરોપી વ્યક્તિઓ સામે કાર્યવાહી કરવાની વિનંતી, કૃપા કરીને મંજૂર કરવામાં આવે.

જ.૧ રાજ્ય માટે વધારાના વિદ્વાન સરકારી વકીલ સુશ્રી સી. એમ. શાહે આ અરજીનો ઉગ્ર વિરોધ કર્યો છે અને રજૂઆત કરી છે કે અરજદાર સામે નોંધાયેલી તમામ એફ. આઈ. આર. જુદા જુદા પોલીસ સ્ટેશનોમાં છે કારણ કે ઘટનાઓ અલગ છે અને તમામ એફ. આઈ. આર. વચ્ચે નોંધપાત્ર તફાવત છે; અને એફ. આઈ. આર. બેંકની વિવિધ શાખાઓમાંથી છે; અને આરોપી અલગ છે, પરંતુ અરજદાર તમામ એફ. આઈ. આર. માં સામાન્ય છે; અને મોટાભાગની એફ. આઈ. આર. સંબંધિત તપાસ પૂરી થઈ ગઈ છે અને આરોપપત્રો પણ અધિકારક્ષેત્ર ધરાવતી સક્ષમ ફોજદારી અદાલત સમક્ષ દાખલ કરવામાં આવે છે; અને એફ. આઈ. આર. માં સાક્ષીઓ અલગ છે; વ્યવહારો અલગ છે; અને બેંકની વિવિધ શાખાઓમાંથી છે. લોન ખાતાઓ અલગ છે; અને લોનની રકમ પણ અલગ છે; અને બેંકની લોન શાખાઓ અલગ છે; અને ફરિયાદકર્તાઓ અલગ છે; અને તમામના પુરાવા પણ અલગ છે. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે એવું ન કહી શકાય કે એફ. આઈ. આર. એક જ વ્યવહાર, ઘટના અને પુરાવાની પ્રકૃતિમાંથી ઉદ્ભવી છે.

જ.૨ તેમણે એમ પણ રજૂઆત કરી છે કે તમામ એફ. આઈ. આર. અમદાવાદ શહેરના જુદા જુદા વિસ્તારોમાં બેંકના ગ્રાહકો/ઉધાર લેનારાઓ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવી છે— અને તેઓએ આક્ષેપ કર્યો છે કે તેમના ખાતામાં લોન મંજૂર

કરવામાં આવી હતી, મિલકતો ગીરવે મૂકવામાં આવી હતી પરંતુ તેમને કોઈ રકમ મળી ન હતી.

૪.૩ તેણીની રજૂઆતના સમર્થનમાં, તેણીએ નીચેના નિર્ણયો પર આધાર રાખ્યો છે:

૪.૩.૧ વર્ષ ૨૦૨૩માં નોંધાયેલા સાગર હરેશભાઈ બનવાલા વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્યના કેસમાં (૦) એ.આઈ.જે.ઈ.એલ.-H C ૨૪૮૦૪૫ = ૨૦૨૪ (૩) G L R ૧૭૦૭, ખાસ કરીને પેરા-૬.૪, ૬.૬ અને ૬.૭ જેમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો છે:

“ ૬.૪.અમિતભાઈ અનિલચંદ્ર શાહ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં ચુકાદા પછી, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે વિવિધ ચુકાદાઓમાં એફ. આઈ. આર. ની સમાનતાના મુદ્દાને સંબોધિત કર્યો છે. પી. શ્રીકુમાર (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં વિદ્વાન વધારાના સરકારી વકીલ (એ. પી. પી.) દ્વારા ટાંકવામાં આવેલો ચુકાદો, ખાસ કરીને ફકરો ૩૩, વર્તમાન કેસ સાથે સુસંગત છે. બીજી એફ. આઈ. આર.ની કાયદેસરતા નક્કી કરવા માટે તે ચુકાદાના પેરા ૩૩ ને નીચે મુજબ ધ્યાનમાં લેવો મહત્વપૂર્ણ છે:

૩૩) પ્રથમ કારણ એ છે કે , બીજી એફ. આઈ. આર. એ જ વ્યક્તિ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવી ન હતી, જેણે પ્રથમ એફ. આઈ. આર. દાખલ કરી હતી. જો એમ હોત, તો પરિસ્થિતિ થોડી અલગ હોત. અહીં એવો કેસ ન હતો; બીજું, તે પ્રતિવાદી નંબર ૩ સામે પ્રતિ-ફરિયાદ તરીકે અપીલકર્તા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવી હતું; ત્રીજું, પ્રથમ એફ. આઈ. આર. આરોપોના એક સમૂહના આધારે પાંચ વ્યક્તિઓ સામે હતી જ્યારે બીજી એફ. આઈ. આર. પ્રથમ એફ. આઈ. આર. માં કરવામાં આવેલા આરોપોથી અલગ આરોપો પર આધારિત હતી; અને છેલ્લે, ઉચ્ચ અદાલતે બીજી એફ. આઈ. આર./આરોપપત્રને રદ કરતી વખતે આ અદાલત દ્વારા ઉપકાર સિંહ (ઉપરોક્ત) ના કેસોમાં આ અદાલતના બે ઉપરોક્ત નિર્ણયોમાં આ અદાલત દ્વારા નિર્ધારિત કાયદાના પ્રકાશમાં આ કેસમાં ઉદ્ભવતા મુદ્દાની તપાસ કરી ન હતી અને સુરેન્દ્ર કૌશિક (ઉપરોક્ત) અને ઉપર ઉલ્લેખિત આ અદાલતના ત્રણ નિર્ણયોનો ઉલ્લેખ કર્યો જેમાં આ અદાલતે સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળ અંતર્ગત સત્તાઓના ઉપયોગને લગતા કાયદાના સામાન્ય સિદ્ધાંતને નિર્ધારિત કર્યા છે.

૬.૬.ક્રિમિનલ અપીલ નંબર ૧૯૪૭-૧૯૫૬/૨૦૧૭ (SLP (Cri) નંબર ૧૨૧૮-૧૨૨૭/૨૦૧૪ માંથી ઉદભવતા) તારીખ

૧૫/૧૧/૨૦૧૭ માં પ્રસ્તુત કરવામાં આવેલા, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદાનો સંદર્ભ આપવા માટે પણ તે સુસંગત છે, વધુ સ્પષ્ટ રીતે, ફરો ૨૧ થી ૩૦ સુસંગત છે, જે નીચે મુજબ છે:

૨૧) ટૂંકમાં કહીએ તો, દરેક સહકારી મંડળીના સંબંધમાં અનેક ગુનાઓ કરવા માટે કરવામાં આવેલા તથ્યાત્મક આક્ષેપોની સંપૂર્ણતાને ધ્યાનમાં રાખીને, એવું માનવું શક્ય નથી કે તમામ એફ. આઈ. આર. એકબીજા પર ઓવરલેપ થઈ રહી છે અને માત્ર પ્રથમ એફ. આઈ. આર. બાકીની પાંચ એફ. આઈ. આર. ની સંભાળ રાખવા માટે પૂરતી હશે.

૨૨) એફ. આઈ. આર. માં કેટલાક પરસ્પર જોડાયેલા આક્ષેપો હોઈ શકે છે પરંતુ તે અસંખ્ય કારણોસર છે અને તેનું એક કારણ એ હોઈ શકે છે કે તમામ સહકારી મંડળીઓ આવાસ અને જમીનના પ્લોટના વેચાણ/ખરીદીના એક જ વ્યવસાયમાં રોકાયેલી હતી, જે તમામ સહકારી મંડળીઓની બાબતોમાં તેમની સંડોવણીને કારણે એક જ આરોપી વ્યક્તિઓ દ્વારા વિવિધ વિસ્તારોમાં વિવિધ વ્યક્તિઓને વેચવામાં આવી હતી. જો કે,

આ તથ્યો તપાસના તબક્કે જ પાંચ એફ. આઈ. આર. ને રદ કરવા માટે પૂરતા ન હતા.

૨૩) અમારા મતે, આવા મુદ્દાઓ અને ષડયંત્રની પ્રકૃતિ અને રીત, પછી ભલે તે દરેક સોસાયટી સુધી મર્યાદિત હોય અથવા એક અથવા વધુ કાવતરું હતું, તે કેવી રીતે અને કઈ રીતે પૂર્ણ થયું હતું, તેના પક્ષકારો કોણ હતા, તે વ્યક્તિઓ કોણ હતા જેમણે નાણાકીય લાભ મેળવ્યા હતા, દરેક સોસાયટીના ભંડોળની ગેરરીતિ માટે શું કાર્યપદ્ધતિ હતી અને દરેક સોસાયટીમાંથી ભંડોળની હેરાફેરી કેવી રીતે કરવામાં આવી હતી વગેરે, દરેક સહકારી સોસાયટીના સંદર્ભમાં વિગતવાર તપાસની જરૂર છે. એકવાર દરેક સોસાયટીના સંબંધમાં તપાસ પૂર્ણ થઈ જાય પછી, તે દરેક સોસાયટી અને કૌભાંડમાં સામેલ વ્યક્તિઓ સામે સક્ષમ અદાલતમાં પુરાવાની મદદથી સાબિત કરવા માટે અલગ આરોપપત્રનો ભાગ બનશે. દરેક કેસમાં ઉદ્ભવતા તથ્યાત્મક મુદ્દાઓની તપાસ કરવી અને તેના સમર્થનમાં એકવાર રજૂ કરવામાં આવેલા પુરાવાનું મૂલ્યાંકન કરવું અને કાયદા અનુસાર યોગ્ય આદેશો પસાર કરવા તે કોર્ટનું કામ છે.

૨૪) ઉચ્ચ અદાલત, સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળ તેની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને, અપીલીય અદાલત તરીકે કામ કરીને એફ. આઈ. આર. માં સમાવિષ્ટ તથ્યોની વિગતવાર તપાસ કરી શકતી નથી અને પોતાનો નિષ્કર્ષ કાઢી શકે છે. જ્યારે અન્ય સંસ્થાઓમાં તપાસ હજુ પૂર્ણ થઈ નથી ત્યારે આપું વધુ થાય છે.

૨૫) અમારા અભિપ્રાય મુજબ, જ્યારે એફ. આઈ. આર. વાંચીને આરોપોમાં સંપૂર્ણ વાહિયાતપણું જોવા મળે છે અને જ્યારે આરોપોમાં વાહિયાતતાને કારણે તેના માત્ર વાંચન પર કોઈ પ્રથમ દૃષ્ટિએ ઓળખી શકાય તેવો કેસ બનાવવામાં ન આવે અથવા જ્યારે તથ્યો પ્રથમ દૃષ્ટિએ ઓળખી શકાય તેવો કેસ જાહેર કરે છે અને બે એફ. આઈ. આર. વચ્ચેની નોંધપાત્ર ઓળખ પણ જાહેર કરે છે, જાણે કે પ્રથમ એફ. આઈ. આર. આરોપોમાં કોઈ ફેરફાર કર્યા વિના બીજી વખત દાખલ કરવામાં આવે તો કોર્ટ યોગ્ય કિસ્સામાં બીજા એફ. આઈ. આર. ને રદ કરવાનું યોગ્ય ગણી શકે છે.

૨૬) ખરેખર, અમારા મતે, ઉપરોક્ત ઉલ્લેખિત કેટલાક વિશિષ્ટ તથ્યાત્મક આક્ષેપો આરોપી વ્યક્તિઓ દ્વારા આક્ષેપિત એફ.

આઈ. આર. ને કરવામાં આવેલા પડકારને દૂર કરવા માટે પૂરતા છે અને આરોપી વ્યક્તિઓની ફોજદારી અરજીઓને રદ કરવા માટે તે જ આધાર બનાવવો જોઈએ.

૨૭) આપણે, આ તબક્કે, પશ્ચિમ બંગાળ રાજ્ય અને અન્યો વિરુદ્ધ સ્વપ્ન કુમાર ગુહા અને અન્યો (એ. આઈ. આર. ૧૯૮૨ એસ. સી. ૯૪૯) માં આ અદાલતના ત્રણ ન્યાયાધીશોની ખંડપીઠે આપેલા નિર્ણયનો ઉલ્લેખ કરવો યોગ્ય છે, જેમાં આ અદાલતે અદાલતની સત્તાઓના સંદર્ભમાં કંઈક અંશે સમાન પ્રશ્નની તપાસ કરી હતી.

૨૮) વિદ્વાન મુખ્ય ન્યાયાધીશ વાય. વી. ચંદ્રચુડ અને વિદ્વાન ન્યાયમૂર્તિ એ. એન. સેન, બેન્ચ વતી બોલતા તેમના સંમત અભિપ્રાયમાં નીચે મુજબ જણાવ્યું હતું:

ગુનો જાહેર કરવામાં આવ્યો છે કે નહીં તે દરેક ચોક્કસ કેસની હકીકતો અને સંજોગો પર આધાર રાખે છે. જો સંબંધિત સામગ્રીની વિચારણા પર, કોર્ટને સંતોષ થાય કે ગુનો જાહેર કરવામાં આવ્યો છે, તો કોર્ટ સામાન્ય રીતે

ગુનાની તપાસમાં દખલ કરશે નહીં અને સામાન્ય રીતે ગુનાને સાબિત કરવા માટે સામગ્રી એકત્રિત કરવા માટે ગુનાની તપાસ પૂર્ણ કરવાની મંજૂરી આપશે. સંહિતાની કલમ ૧૫૭ હેઠળ તપાસ શરૂ કરવાની પૂર્વશરત એ છે કે એફ. આઈ. આર. એ પ્રથમ દષ્ટિએ જાહેર કરવું જોઈએ કે સંજોગ ગુનો કરવામાં આવ્યો છે. એવું માનવું ખોટું છે કે પોલીસ પાસે સંહિતાની કલમ ૧૫૭ હેઠળ તપાસ શરૂ કરવાની નિરંકુશ વિવેકબુદ્ધિ છે. તેમનો તપાસનો અધિકાર સંજોગ ગુનાની શંકા કરવાના કારણના અસ્તિત્વ દ્વારા શરતી છે અને જ્યાં સુધી એફ. આઈ. આર, પ્રથમ દષ્ટિએ, આવા ગુનાની કબૂલાતનો ખુલાસો ન કરે ત્યાં સુધી તેઓ વાજબી રીતે શંકા કરવાનું કારણ ધરાવી શકતા નથી. જો તે શરત સંતોષાય તો તપાસ ચાલુ રાખવી જોઈએ. ત્યારે કોર્ટ પાસે તપાસ અટકાવવાની કોઈ સત્તા નથી, કારણ કે આવું કરવું એ ગુનાહિત ગુનાઓની તપાસ કરવાની પોલીસની કાયદેસરની સત્તાને કચડી નાખવાનું કાર્ય બનશે.

૨૯) અમે ઉપરોક્ત સિદ્ધાંત લાગુ કરીએ છીએ, જે અમારા મતે, હાથ પરના કેસની હકીકતોને લાગુ પડે છે અને તે મુજબ વિવાદિત એફ. આઈ. આર. ને રદ કરવાનો ઇનકાર કરે છે.

૩૦) જોકે પ્રતિવાદીઓ (આરોપી) ના વિદ્વાન વકીલે વિવાદિત ચુકાદાને ટેકો આપવાનો જોરદાર પ્રયાસ કર્યો અને તમામ છ એફ. આઈ. આર. ના સંપૂર્ણ તથ્યાત્મક આક્ષેપો અમારા ધ્યાન ઉપર લાવ્યા છે. તેમની રજૂઆત હતી કે વિવાદિત એફ. આઈ. આર. ના અવલોકન પર, સમાન આક્ષેપો પર એફ. આઈ. આર. માં ગુનાઓનું ઓવરલેપિંગ અસ્તિત્વમાં છે, જેમાં શબ્દોના પુનરાવર્તન સિવાય છ એફ. આઈ. આર. માંથી કોઈપણમાં કોઈ ફેરફાર થયો નથી અને તેથી હાઈકોર્ટ પાંચ એફ. આઈ. આર. ને રદ કરવામાં યોગ્ય હતી.

૬.૭.તેથી, એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને કે પ્રથમ એફ. આઈ. આર. માં અમુક હદ સુધી સામેલ ઘટના બીજા એફ. આઈ. આર. માં પણ આવરી લેવામાં આવી છે, બીજા એફ. આઈ. આર. વધુમાં પછીના એફ. આઈ. આર. માં નામ આપવામાં આવેલા આરોપી વ્યક્તિઓ વચ્ચેના કાવતરાનો ખુલાસો કરે છે. તેથી, તે તારણ કાઢી શકાતું નથી કે વિવાદિત એફ. આઈ.

આર. બંધારણની કલમ ૨૧ની જોગવાઈઓનું ઉલ્લંઘન કરે છે. તેનાથી વિપરીત, આરોપો, સામેલ આરોપી વ્યક્તિઓ અને ફરિયાદીને ધ્યાનમાં લેતા, બે એફ. આઈ. આર. વચ્ચે નોંધપાત્ર તફાવત છે. કલમ ૪૮૨ હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને આ તફાવતની અવગણના કરી શકાતી નથી. પરિણામે, હાલની અરજી રદ કરવી જરૂરી છે.”

૪.૩.૨ (૨૦૧૮) ૧ એસ. સી. સી. ૩૩૦ = ૨૦૧૭ (૦) એ. આઈ. જે. ઈ. એલ.-એસ. સી. ૬૧૨૪૮ માં નોંધાયેલા, (૨૦૧૮) ૧ એસ. સી. સી. ૩૩૦ = ૨૦૧૭ (૦) એ. આઈ. જે. ઈ. એલ.-એસ. સી. ૬૧૨૪૮, ખાસ કરીને પેરા - ૧૮,૧૯,૨૧ થી ૩૦, જેમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો છે:

“૧૮. હાઈકોર્ટ દ્વારા વિવાદિત ચુકાદામાં જે રીતે, તર્કથી અને નિષ્કર્ષ પર પહોંચ્યું છે તેનાથી અમે સહમત નથી.

૧૯. આપણે જોઈએ છીએ કે તમામ છ સહકારી મંડળીઓ કે જેમની સામે ઉપરોક્ત એફ. આઈ. આર. નોંધવામાં આવી હતી તે અલગ છે, તેમના સભ્યો અલગ છે, તેમની કામગીરીનું ક્ષેત્ર અલગ છે, જે જમીનો વેચવામાં આવી હતી/ટ્રાન્સફર કરવામાં આવી હતી તે પણ અલગ—

અલગ વિસ્તારોમાં આવેલી છે, જમીનો પણ અલગ-અલગ તારીખે અલગ-અલગ રકમ માટે અલગ-અલગ પક્ષોને વેચવામાં આવી હતી/ટ્રાન્સફર કરવામાં આવી હતી, હિસાબી પુસ્તકો અલગ-અલગ છે, દરેક સોસાયટીના હિસાબની ખોટી નોંધણીમાં સામેલ વ્યક્તિઓ અલગ-અલગ છે વગેરે.

૨૧. એફ. આઈ. આર. માં કેટલાક પરસ્પર જોડાયેલા આક્ષેપો હોઈ શકે છે પરંતુ તે અસંખ્ય કારણોસર છે અને તેનું એક કારણ એ હોઈ શકે છે કે તમામ સહકારી મંડળીઓ આવાસ અને જમીનના પ્લોટના વેચાણ/ખરીદીના એક જ વ્યવસાયમાં રોકાયેલી હતી, જે તમામ સહકારી મંડળીઓની બાબતોમાં તેમની સંડોવણીને કારણે એક જ આરોપી વ્યક્તિઓ દ્વારા વિવિધ વિસ્તારોમાં વિવિધ વ્યક્તિઓને વેચવામાં આવી હતી. જો કે, આ તથ્યો તપાસના તબક્કે જ પાંચ એફ. આઈ. આર. ને રદ કરવા માટે પૂરતા ન હતા.

૨૨. અમારા મતે, આવા મુદ્દાઓ અને ષડયંત્રની પ્રકૃતિ અને રીત, પછી ભલે તે દરેક સોસાયટી સુધી મર્યાદિત હોય અથવા એક અથવા વધુ કાવતરું હતું, તે કેવી રીતે અને કઈ રીતે પૂર્ણ થયું હતું, તેના પક્ષકારો કોણ હતા, તે વ્યક્તિઓ કોણ હતા જેમણે નાણાકીય લાભ

મેળવ્યા હતા, દરેક સોસાયટીના ભંડોળની ગેરરીતિ માટે શું કાર્યપદ્ધતિ હતી અને દરેક સોસાયટીમાંથી ભંડોળની હેરાફેરી કેવી રીતે કરવામાં આવી હતી વગેરે, દરેક સહકારી સોસાયટીના સંદર્ભમાં વિગતવાર તપાસની જરૂર છે. એકવાર દરેક સોસાયટીના સંબંધમાં તપાસ પૂર્ણ થઈ જાય પછી, દરેક સોસાયટી અને કૌભાંડમાં સામેલ વ્યક્તિઓ સામે સક્ષમ અદાલતમાં પુરાવાની મદદથી સાબિત કરવા માટે તે અલગ આરોપપત્રનો ભાગ બનશે. દરેક કેસમાં ઉદ્ભવતા તથ્યાત્મક મુદ્દાઓની તપાસ કરવી અને તેના સમર્થનમાં એકવાર રજૂ કરવામાં આવેલા પુરાવાનું મૂલ્યાંકન કરવું અને કાયદા અનુસાર યોગ્ય આદેશો પસાર કરવો તે કોર્ટનું કામ છે.

૨૩. ઉચ્ચ અદાલત, સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળ તેની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને, અપીલીય અદાલત તરીકે કામ કરીને એફ. આઈ. આર. માં સમાવિષ્ટ તથ્યોની વિગતવાર તપાસ કરી શકતી નથી અને પોતાનો નિષ્કર્ષ કાઢી શકે છે. જ્યારે અન્ય સંસ્થાઓમાં તપાસ હજુ પૂર્ણ થઈ નથી ત્યારે આવું વધુ થાય છે.

૨૪. અમારા અભિપ્રાય મુજબ, જ્યારે એફ. આઈ. આર. વાંચીને આરોપોમાં સંપૂર્ણ વાહિયાતપણું જોવા મળે છે અને જ્યારે આરોપોમાં

વાહિયાતતાને કારણે તેના માત્ર વાંચન પર કોઈ પ્રથમ દષ્ટિએ ઓળખી શકાય તેવો કેસ બનાવવામાં ન આવે અથવા જ્યારે તથ્યો પ્રથમ દષ્ટિએ ઓળખી શકાય તેવો કેસ જાહેર કરે છે અને બે એફ. આઈ. આર. વચ્ચેની નોંધપાત્ર ઓળખ પણ જાહેર કરે છે, જાણે કે પ્રથમ એફ. આઈ. આર.ના આરોપોમાં કોઈ ફેરફાર કર્યા વિના બીજી વખત દાખલ કરવામાં આવે તો કોર્ટ યોગ્ય કિસ્સામાં બીજી એફ. આઈ. આર. ને રદ કરવાનું યોગ્ય ગણી શકે છે.

૨૫. ખરેખર, અમારા મતે, ઉપરોક્ત ઉલ્લેખિત કેટલાક વિશિષ્ટ તથ્યાત્મક આક્ષેપો આરોપી વ્યક્તિઓ દ્વારા આક્ષેપિત એફ. આઈ. આર. ને કરવામાં આવેલા પડકારને દૂર કરવા માટે પૂરતા છે અને આરોપી વ્યક્તિઓની ફોજદારી અરજીઓને રદ કરવા માટે તે જ આધાર બનાવવો જોઈએ.

૨૬. આપણે, આ તબક્કે, પશ્ચિમ બંગાળ રાજ્ય અને અન્યો વિરુદ્ધ સ્વપ્ન કુમાર ગુહા અને અન્યો (એ. આઈ. આર. ૧૯૮૨ એસ. સી. ૯૪૯) માં આ અદાલતના ત્રણ ન્યાયાધીશોની ખંડપીઠે આપેલા નિર્ણયનો ઉલ્લેખ કરવો યોગ્ય છે, જેમાં આ અદાલતે અદાલતની સત્તાઓના સંદર્ભમાં કંઈક અંશે સમાન પ્રશ્નની તપાસ કરી હતી.

૨૭. વિદ્વતાપૂર્ણ મુખ્ય ન્યાયાધીશ વાય. વી. ચંદ્રચુડ અને ન્યાયમૂર્તિ એ. એન. સેન, બેન્ચ વતી બોલતા તેમના સંમત અભિપ્રાયમાં નીચે મુજબ જણાવ્યું હતું:

૬૬. ગુનો જાહેર કરવામાં આવ્યો છે કે નહીં તે દરેક ચોક્કસ કેસની હકીકતો અને સંજોગો પર આધાર રાખે છે. જો સંબંધિત સામગ્રીની વિચારણા પર, કોર્ટને સંતોષ થાય છે કે એકત્રિત સામગ્રી ગુનો જાહેર કરવા માટે પૂરતી છે, તો કોર્ટ સામાન્ય રીતે ગુનાની તપાસમાં દખલ કરશે નહીં અને ગુણો સાબિત કરવા માટેના અન્ય પુરાવાઓ/સામગ્રીઓ એકત્રિત કરવા માટેની કાર્યવાહીને મંજૂરી આપશે.

“૨૧.સંહિતાની કલમ ૧૫૭ હેઠળ તપાસ શરૂ કરવાની પૂર્વશરત એ છે કે એફ. આઈ. આર. એ પ્રથમ દૃષ્ટિએ જાહેર કરવું જોઈએ કે સંજોગ ગુનો કરવામાં આવ્યો છે. એવું માનવું ખોટું છે કે પોલીસ પાસે સંહિતાની કલમ ૧૫૭ હેઠળ તપાસ શરૂ કરવાની નિરંકુશ વિવેકબુદ્ધિ છે. તેમનો તપાસનો અધિકાર સંજોગ ગુનાની શંકા કરવાના કારણના અસ્તિત્વ દ્વારા શરતી છે

અને જ્યાં સુધી એફ. આઈ. આર, પ્રથમ દષ્ટિએ, આવા ગુનાની કબૂલાતનો ખુલાસો ન કરે ત્યાં સુધી તેઓ વાજબી રીતે શંકા કરવાનું કારણ ધરાવી શકતા નથી. જો તે શરત સંતોષાય,તો તપાસ ચાલુ રાખવી જોઈએ. ત્યારે અદાલત પાસે તપાસ અટકાવવાની કોઈ સત્તા નથી, કારણ કે આવું કરવું એ ગુનાહિત ગુનાઓની તપાસ કરવાની પોલીસની કાયદેસરની સત્તાને કચડી નાખવાનું કાર્ય બનશે.

૨૮. અમે ઉપરોક્ત સિદ્ધાંત લાગુ કરીએ છીએ, જે અમારા મતે, હાથ પરના કેસની હકીકતોને લાગુ પડે છે અને તે મુજબ વિવાદિત એફ. આઈ. આર. ને ૨૯ કરવાનો ઈનકાર કરે છે.

૨૯. જોકે પ્રતિવાદીઓ (આરોપી) ના વિદ્વાન વકીલે વિવાદિત ચુકાદાને ટેકો આપવાનો જોરદાર પ્રયાસ કર્યો અને અમને તમામ છ એફ. આઈ. આર. ના સંપૂર્ણ તથ્યાત્મક આક્ષેપોને ધ્યાને લાવ્યા છે. તેમની રજૂઆત હતી કે વિવાદિત એફ. આઈ. આર. ના અવલોકન પર, સમાન આક્ષેપો પર એફ. આઈ. આર. માં ગુનાઓનું ઓવરલેપિંગ અસ્તિત્વમાં છે, જેમાં શબ્દોના પુનરાવર્તન સિવાય છ એફ. આઈ.

આર. માંથી કોઈપણમાં કોઈ ફેરફાર થયો નથી અને તેથી હાઈકોર્ટ પાંચ એફ. આઈ. આર. ને રદ કરવામાં યોગ્ય હતી.

૩૦. અમે પ્રતિવાદીઓ (આરોપી) માટે વિદ્વાન વકીલની આ રજૂઆતને સ્વીકારવામાં અચકાતા હોઈએ છીએ. ઉપર ઉલ્લેખિત છ એફ. આઈ. આર. માં કેટલીક નોંધપાત્ર વિશિષ્ટતાઓને ધ્યાનમાં લીધા પછી, રજૂઆતમાં કોઈ યોગ્યતા નથી.”

જ.૩.૩ ૨૦૧૮માં નોંધાયેલા પી. શ્રીકુમાર વિરુદ્ધ કેરળ રાજ્યના કિસ્સામાં (૦) એ.આઈ.જે.ઈ.એલ-S C ૬૧૮૨૭ = (૨૦૧૮) ૪ એસ.સી.સી. ૫૭૯, વધુ ખાસ કરીને પેરા:૩૩ જેમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો છે:

“૩૩. પ્રથમ એ કારણ છે કે બીજી એફ. આઈ. આર. એ જ વ્યક્તિ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવી ન હતી, જેણે પ્રથમ એફ. આઈ. આર. દાખલ કરી હતી. જો એમ હોત, તો પરિસ્થિતિ થોડી અલગ હોત. અહીં એવો કેસ ન હતો; બીજું, તે પ્રતિવાદી નંબર ૩ સામે પ્રતિ-ફરિયાદ તરીકે અપીલકર્તા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવી હતી; ત્રીજું, પ્રથમ એફ. આઈ. આર. આરોપોના એક સમૂહના આધારે પાંચ વ્યક્તિઓ સામે

હતી જ્યારે બીજી એફ. આઈ. આર. પ્રથમ એફ. આઈ. આર. માં કરવામાં આવેલા આરોપોથી અલગ આરોપો પર આધારિત હતી; અને છેલ્લે, ઉચ્ચ અદાલતે બીજી એફ. આઈ. આર./આરોપપત્રને રદ કરતી વખતે આ અદાલત દ્વારા ઉપકાર સિંહ (ઉપરોક્ત) ના કેસોમાં આ અદાલતના ઉપરોક્ત બે નિર્ણયોમાં કાયદાના પ્રકાશમાં આ કેસમાં ઉદ્ભવતા મુદ્દાની તપાસ કરી ન હતી અને સુરેન્દ્ર કૌશિક (ઉપરોક્ત) અને ઉપર ઉલ્લેખિત આ અદાલતના ત્રણ નિર્ણયોનો ઉલ્લેખ કર્યો જેમાં આ અદાલતે સંહિતાની કલમ ૪૮૨ હેઠળ અંતર્ગત સત્તાઓના ઉપયોગને લગતા કાયદાના સામાન્ય સિદ્ધાંતને નિર્ધારિત કર્યા છે.”

૪.૩.૪ મહેશ્વરીબેન કાંતિલાલ સોલંકી વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્યના ૨૦૨૩ (૦) એ.આઈ.જે.ઈ.એલ.-H C ૨૪૫૮૨૬ માં નોંધાયેલા કેસમાં, ખાસ કરીને પેરા ૧૦.૧ થી ૧૦.૪ અને ૧૧, જેમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો છે:

“ ૧૦.૧ સી. આર. પી. સી. ની કલમ ૨૧૮ ને અલગથી વાંચી શકાતી નથી, તેને સંહિતાની કલમ ૨૨૦, ૨૨૧ અને કલમ ૨૨૩ સાથે વાંચવી પડશે. કલમ ૨૨૩ એ બાબતને લગતી છે કે કયા વ્યક્તિઓ પર સંયુક્ત રીતે આરોપ મૂકવામાં આવી શકે છે. ઉપરોક્ત

કલમમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે, વ્યક્તિઓ પર આરોપ લગાવી શકાય છે અને કલમ (એ) "એક જ વ્યવહાર દરમિયાન કરવામાં આવેલા સમાન ગુનાની આરોપી વ્યક્તિઓ" અને કલમ (ડી) "એક જ વ્યવહાર દરમિયાન કરવામાં આવેલા વિવિધ ગુનાઓની આરોપી વ્યક્તિઓ" તરીકે એકસાથે કાર્યવાહી કરી શકાય છે. કલમ (બી) ગુનાની આરોપી વ્યક્તિ અને આવા ગુનાને પ્રોત્સાહન આપવા અથવા કરવાનો પ્રયાસ કરવા બદલ આરોપી વ્યક્તિઓ પર આરોપ મૂકવાની અને એકસાથે કાર્યવાહી કરવાની પણ મંજૂરી આપે છે અને કલમ (સી) એ એક જ પ્રકારના એકથી વધુ ગુના માટે આરોપી વ્યક્તિઓના સંદર્ભમાં છે, જે ૧૨ મહિનાના સમયગાળાની અંદર તેમના દ્વારા સંયુક્ત રીતે કરવામાં આવેલી કલમ ૨૧૮ના અર્થમાં છે, જેના પર આરોપ મૂકવામાં આવે છે અને સાથે મળીને કાર્યવાહી કરવામાં આવે છે. કલમ ૨૧૮ની સાચી અસર પ્રતિબંધની રચના કરવાની નથી, કે ત્રણથી વધુ ગુનાઓ પર એકસાથે કાર્યવાહી કરી શકાતી નથી. કલમ ૨૧૮ સી. આર. પી. સી. લાગુ કરવા માટે, તે જરૂરી છે કે કોઈ વ્યક્તિ પર એક જ પ્રકારના એક કરતાં વધુ ગુનાનો આરોપ મૂકવામાં આવે. કલમ ૨૧૮ એ કેસને નિયંત્રિત કરે છે, જ્યાં માત્ર એક જ આરોપી હોય, કારણ કે તેમાં "એક વ્યક્તિ" શબ્દને ઘણી વ્યક્તિઓનો સમાવેશ તરીકે વાંચી શકાતો નથી. ૧૨ મહિનાની અંદર કરવામાં

આવેલા એક જ પ્રકારના ગુનાઓ કરતાં વધુ ગુનાઓ માટે અનેક વ્યક્તિઓ પર આરોપ મૂકવામાં આવ્યો હોવાના કેસને કલમ ૨૨૩ની કલમ (સી) માં સંબોધવામાં આવ્યો છે, કે કલમ ૨૨૩ (સી) માં 'સંયુક્ત' શબ્દ મહત્વપૂર્ણ છે અને જ્યાં સુધી વિવિધ વ્યક્તિઓએ સંયુક્ત રીતે ગુનો ન કર્યો હોય, ત્યાં સુધી તેમના પર સંયુક્ત રીતે કેસ ચલાવવા પાછળ કોઈ તર્ક નહીં હોય.

૧૦.૨ કલમ ૨૨૦, કલમ ૨૧૮ની જેમ, દરેક અલગ ગુના માટે અલગ આરોપ અને અલગ સુનાવણીના સામાન્ય નિયમનો અપવાદ છે. કલમ ૨૨૦ની પેટા-કલમ (૧) પણ એકથી વધુ ગુનાઓની સુનાવણી માટે જોગવાઈ કરે છે, પરંતુ મર્યાદા એ છે કે ગુનાઓ એક જ વ્યવહારમાંથી ઉદ્ભવવા જોઈએ, જે એક જ વ્યક્તિઓ દ્વારા વધુ ગુનાઓ કરવામાં આવે ત્યારે એક જ વ્યવહાર રચવા માટે એકસાથે જોડાયેલા કૃત્યોની એક શ્રેણીના કિસ્સામાં વ્યક્ત થાય છે. કલમ ૨૨૦ની પેટા-કલમ (૨) વધુ સ્પષ્ટતા કરે છે કે, જ્યારે કોઈ વ્યક્તિ પર કલમ ૨૧૨ની પેટા-કલમ (૨) અથવા કલમ ૨૧૮ની પેટા-કલમ (૧) માં પૂરા પાડવામાં આવેલ વિશ્વાસના ફોજદારી ભંગ અથવા સંપત્તિની અપ્રમાણિક ગેરરીતિના એક અથવા વધુ ગુનાઓનો આરોપ મૂકવામાં આવે છે, ત્યારે તેના પર તે ગુના અથવા તે ગુનાઓને સરળ

બનાવવા અથવા છુપાવવાના હેતુથી, હિસાબની ખોટી રચનાના એક અથવા વધુ ગુનાઓ કરવાનો આરોપ મૂકવામાં આવે છે, ત્યારે તેના પર આવા દરેક ગુના માટે આરોપ મૂકવામાં આવી શકે છે અને તેના પર એક જ સુનાવણીમાં કેસ ચલાવવામાં આવી શકે છે. કલમ ૨૨૦ એ કૃત્યોની શ્રેણીમાં કરવામાં આવેલા ગુનાનો ઉલ્લેખ કરે છે, જ્યાં ગુનો એક જ વ્યક્તિ દ્વારા એકથી વધુ હોય, તો તે એક સુનાવણીમાં આરોપ ઘડવા માટે દાવો કરી શકે છે. કલમ ૨૨૦ની પેટા-કલમ (૨) એક સામાન્ય સુનાવણી માટે પણ જોગવાઈ કરે છે જેમાં 'વ્યક્તિ' પર વિશ્વાસઘાત, અપ્રમાણિકતા અને મિલકતની ગેરરીતિ જેવા ગુનાઓનો આરોપ મૂકવામાં આવે છે. કલમ ૨૨૦ માં "એક વ્યક્તિ" અભિવ્યક્તિ અન્ય લોકો સાથે સંયુક્ત રીતે કૃત્યની શ્રેણીમાં કરવામાં આવેલા ગુનાઓનો ઉલ્લેખ કરતી નથી.

૧૦.૩ વર્તમાન કેસમાં એફ. આઈ. આર. માં સી. આર. નંબર ૧ ૩૦/૨૦૧૭ હોવાથી કુલ આરોપીઓની સંખ્યા ૯ છે, સી. આર. નંબર ૧ ૦૫/૨૦૧૭ માં કુલ આરોપીઓની સંખ્યા ૬ છે, જ્યારે સી. આર. નંબર ૧-૦૨/૨૦૧૭ માં કુલ આરોપીઓની સંખ્યા ૬ છે.

૧૦.૪ અભિવ્યક્તિ "સમાન વ્યવહાર" કોડમાં ક્યાંય વ્યાખ્યાયિત નથી અને અભિવ્યક્તિનો અર્થ શું છે તે ચોક્કસપણે વ્યાખ્યાયિત કરવું મુશ્કેલ હશે. વ્યવહારને સમાન ગણી શકાય કે કેમ તે દરેક કેસની ચોક્કસ હકીકતો પર આધાર રાખે છે, પરંતુ સામાન્ય રીતે જ્યારે સમય અથવા સ્થળની નિકટતા હોય અથવા તાત્કાલિક હેતુ હોય અથવા કૃત્યોની શ્રેણીના સંદર્ભમાં કાર્યવાહીની રચના અથવા સાતત્ય હોય, ત્યારે તે અનુમાન લગાવવું શક્ય છે કે તે એક જ વ્યવહારનો ભાગ છે. વ્યક્તિ દ્વારા કરવામાં આવેલા ઘણા કાર્યો, જેથી હેતુ અથવા રચનાની એકતા કે જે મજબૂત સંજોગો પર હશે તે સૂચવે છે કે તે કૃત્યો એક જ વ્યવહારનો ભાગ છે. 'કૃત્યોની શ્રેણી' વચ્ચેનું જોડાણ એ જ વ્યવહારની રચના કરવા માટે તે કૃત્યો માટે એક આવશ્યક ઘટક બનવું જોઈએ. વ્યવહાર એક અલગ કાર્ય હોઈ શકે છે અથવા તેમાં કૃત્યોની એક શ્રેણીનો સમાવેશ થઈ શકે છે. વ્યવહારની રચના કરતી કૃત્યોની શ્રેણી આવશ્યકપણે એકબીજા સાથે જોડાયેલી હોવી જોઈએ અને જો તેમાંના કેટલાક સ્વતંત્ર રીતે વર્ણવે તો તે એક જ વ્યવહારનો ભાગ નહીં બને, પરંતુ એક અલગ વ્યવહાર અથવા વ્યવહારોની રચના કરશે. કલમ ૨૨૩ના ખંડ (એ) અને (ડી) માં આવતા "સમાન વ્યવહાર" અભિવ્યક્તિને કાયદાના નિર્માણના સામાન્ય નિયમ અનુસાર સમાન અર્થ આપવો જરૂરી છે. નક્કી કરવાની વાસ્તવિક અને

નોંધપાત્ર તારીખો, શું ઘણા ગુનાઓ એક જ વ્યવહાર રચવા માટે એક સાથે જોડાયેલા છે, તે તેના પર આધાર રાખે છે કે શું તે હેતુના એક મુદ્દા સાથે સંબંધિત છે અથવા સિદ્ધાંત અને સહાયક અધિનિયમ તરીકે કારણ અથવા અસર તરીકે એક સતત કાર્યવાહીની રચના કરે છે. ક્રિયાની સાતત્યતા એ અર્થમાં નથી કે એક કાર્ય કોઈ જોડાણ વિના બીજાને અનુસરે છે પરંતુ વિવિધ કૃત્યો વચ્ચેના ઘનિષ્ઠ જોડાણના અર્થમાં, હેતુ અને બાબતની સાતત્યતા હોવી જોઈએ.

૧૧. તાત્કાલિક કેસોમાં, અરજદાર ઉપરાંત અન્ય આરોપીઓ પણ છે, જેમના પર સંયુક્ત રીતે ૦૧/૦૪/૨૦૧૫ થી ૦૨/૦૨/૨૦૧૭ એટલે કે લગભગ એક વર્ષ અને લગભગ દસ મહિનાની વચ્ચે સમાન પ્રકારના ગુનાઓ એકથી વધુ સમયગાળો આચરવાનો આરોપ છે. કાયદો એકસાથે જોડાયેલા કૃત્યોની એક શ્રેણીમાં સામાન્ય સુનાવણીને માન્યતા આપે છે જેથી કલમ ૨૨૦ સી. આર. પી. સી. માં ગણવામાં આવેલ સમાન વ્યવહાર રચાય, જ્યારે અહીં ઉપર અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે, "સમાન વ્યવહાર" અભિવ્યક્તિને ખાસ વ્યાખ્યાયિત કરી શકાતી નથી અને દરેક કેસની હકીકતો સમજવી પડે છે."

૪.૪ તેણીએ રજૂઆત કરી છે કે અરજદાર વિનંતી મુજબ કોઈ રાહત આપવા માટે હકદાર નથી અને આ અરજી રદ થઈ શકે છે.

૫.૧ મેં સંબંધિત પક્ષો માટે વિદ્વાન વકીલો દ્વારા કરવામાં આવેલી સ્પર્ધાત્મક રજૂઆતોને ધ્યાનમાં લીધી છે. મેં રેકૉર્ડ પર ઉપલબ્ધ દસ્તાવેજોનો અભ્યાસ કર્યો છે.

૫.૨ સૌ પ્રથમ, ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ તમામ એફ. આઈ. આર. ની વિગતો અને તેમની સ્થિતિની નોંધ લેવી જરૂરી રહેશે, જે નીચે મુજબ છે:

ક્ર. નં.	પોલીસ સ્ટેશનનું નામ, તારીખ અને સમય સાથે એફ. આઈ. આર. નંબર	આઈ. પી. સી. ના વિભાગો	ફરિયાદકર્તાનું નામ અને બેંકની શાખાનું નામ જ્યાં ફરિયાદી ખાતું ધરાવે છે.	આરોપી ઓના નામ	એફ. આઈ. આરની સ્થિતિ
૧.	આનંદનગર પોલીસ સ્ટેશન ૧૧૧૯૧૦૦૧૨૩૦ ૦૧૦ ડીટીડી.:૧૩.૦૧.૨૦૨૩	૪૦૬, ૪૦૯, ૪૨૦, ૪૬૫, ૪૬૭	જયશ્રીબેન શૈલેશભાઈ પંચાલ/સેટેલાઈટ શાખા	બિમલ દશરથભાઈ પરીખ અને અન્ય ૩	ક્રિમિનલ કેસ નંબર ૧૫૧૯/૨૦૨૪ [SCR A નંબર ૫૯૨૩/૨૦૨૩]

	@ ૧૯:૪૫ કલાક.	, ૪૬૮ , ૪૭૧ અને ૧૨૦ બી			અરજદાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ, જ્યાં આ અદાલતની સંકલન ખંડપીઠે અરજદારને રક્ષણ આપ્યું છે]
૨	નારનપુરા પોલીસ સ્ટેશન ૧૧૧૯૧૦૩૪૨૩ ૦૧૫૯ ડીટીડી.:૦૭.૦૮.૨ ૦૨૩ @ ૧૧:૩૦ કલાક.	૪૦૬, હાર્દિકભાઈ ૪૨૦, અમરતભાઈ ૪૬૫, પટેલ/ ૪૬૭ રાયપુર , શાખા ૪૬૮ , ૪૭૧ , ૧૨૦ બી અને ૫૦૬ (૧)	બિમલ દશરથભ ાઈ પરીખ અને અન્ય ૭	ક્રિમિનલ કેસ નંબર ૧૨૨૮૮૬ / ૨૦ ૨૩ (દલીલના તબક્કે) [અરજદારે ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ ડિસ્ચાર્જ અરજી દાખલ કરી છે, જે સુનાવણી માટે બાકી છે]	
૩	ડી. સી. બી. પોલીસ સ્ટેશન, અમદાવાદ ૧૧૧૯૧૦૧૧૨૩	૪૦૬, નીતિનભાઈ ૪૦૯, નરેન્દ્રભાઈ આઈ ૪૨૦, રાજગુરુ/ ૪૬૫ સેટેલાઈટ શાખા	બિમલ દશરથભ ાઈ પરીખ	ક્રિમિનલ કેસ નં બર ૧૧૫૭૦૦ / ૨ ૦૨૩	

	૦૨૧૬ ડીટીડી.:૦૭.૦૮.૨ ૦૨૩ @ ૨૧:૩૦ કલાક.	, ૪૬૭ , ૪૬૮ , ૪૭૧ અને ૧૨૦ બી		અને અન્ય ૩	(ચાર્જ ફેમ કરેલ છે)
૪	ખાદીયા પોલીસ સ્ટેશન ૧૧૧૯૧૦૦૫૨૩ ૦૨૨૯ ડીટીડી.:૦૮.૦૮.૨ ૦૨૩ @ ૧૭:૧૫ કલાક.	૪૦૬, મનોજભાઈ ૪૨૦, નાથુલાલ ૪૬૫, વૈષ્ણવ/રાયપુર ૪૬૭ શાખા , ૪૬૮ , ૪૭૧ , ૪૭૪ અને ૧૨૦ બી	મનોજભાઈ નાથુલાલ વૈષ્ણવ/રાયપુર શાખા	બિમલ દશરથભ ાઈ પરીખ અને અન્ય ૫	ક્રિમિનલ કેસ નંબર ૬૧૮૬૦/૨૦૨ ૪ (ચાર્જ ફેમ કરેલ છે) [SCR.A. અરજદાર દ્વારા દાખલ કરાયેલ નંબર ૧૧૫૪૧/૨૦૨ ૩ એડ્મિટ કરવા માટે બાકી છે]
૫	ડી. સી. બી. પોલીસ સ્ટેશન,	૪૦૬, અતુલભાઈ ૪૦૮, અમૃતલાલ	અતુલભાઈ અમૃતલાલ	બિમલ દશરથભ	ફોજદારી કેસ નંબર

અમદાવાદ ૧૧૧૮૧૦૧૧૨૩ ૦૨૭૭ ડીટીડી.:૨૮/૧૦/ ૨૦૨૩ @ ૧૭:૩૦ કલાક.	૪૨૦, ૪૬૫ , ૪૬૭ , ૪૬૮ , ૪૭૧ અને ૧૨૦ બી	પટેલ/આસ્ટ ોડિયા શાખા	ાઈ પરીખ અને અન્ય ૩	૭૪૮૨/૨૦૨૪ (ચાર્જ ફ્રેમ કરેલ છે)
--	---	----------------------------	-----------------------------	---------------------------------------

પ.૩ ઉપરોક્તમાંથી નીચેની નિર્વિવાદ હકીકતો બહાર આવી છે.

- પ્રથમ માહિતી અહેવાલો અલગ છે.
- એક સિવાય એફ. આઈ. આર. નોંધવાની તારીખ પણ અલગ છે.
- ફરિયાદકર્તાઓ અલગ છે.
- કેટલાક આરોપીઓ અલગ છે.
- અરજદાર તમામ એફ. આઈ. આર. માં સામાન્ય છે.
- મોટાભાગના સાક્ષીઓ અલગ છે.
- કલર મર્યન્ટ કો-ઓપરેટિવ બેંકની શાખાઓ પણ અલગ છે.
- લોન ખાતાઓ પણ અલગ અલગ છે.

- પ્રશ્નમાં રહેલી રકમ અલગ છે.
- તપાસ તમામ એફ. આઈ. આર. ની પૂર્ણ થયેલ છે.
- તમામ કેસોમાં ક્રિમિનલ કેસ નંબર આપવામાં આવ્યા છે.
- ફોજદારી કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી છે.
- એક બાબત સિવાય ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આરોપો ઘડવામાં આવે છે.
- ટ્રાયલ કોર્ટ અલગ છે.
- સંબંધિત ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ એક બાબત માટે સુનાવણી ચાલી રહી છે.

પ.૪ "કલર્નિંગ ઓફ ઇન્વેસ્ટિગેશન્સ એન્ડ ટ્રાયલ્સ" ની પ્રથા આપણી ફોજદારી ન્યાય પ્રણાલીનું નિર્ણાયક પાસું છે અને તે મહેનતું ખરીદનારની ચેકલિસ્ટની જેમ કાર્યક્ષમતા અને નિષ્પક્ષતાની ખાતરી આપે છે. આ અભિગમ સંબંધિત કેસોને જોડે છે, ન્યાયિક સમાનતા, સંસાધનોની કાર્યક્ષમતા અને ન્યાયના સુવ્યવસ્થિત વહીવટને પ્રોત્સાહન આપે છે. તે સમાજના વ્યાપક લાભ માટે ન્યાયિક સંસાધનોનો મહત્તમ ઉપયોગ કરતી વખતે કાનૂની જોગવાઈઓ અને ઉદાહરણોનું પાલન કરીને આરોપી અને પીડિત બંનેના અધિકારોનું રક્ષણ કરે છે., આપણું કાનૂની માળખું આપણી ન્યાય પ્રણાલીની અખંડિતતા જાળવી રાખે છે, અનુચિત સત્તામણી અટકાવે છે અને ન્યાયની અસરકારક ડિલિવરી સુનિશ્ચિત કરે છે. સામૂહિક તપાસ અને ટ્રાયલ એ આપણા લોકશાહી સમાજના મુખ્ય સિદ્ધાંતોનું

ઉત્તમ પ્રતિનિધિત્વ છે, જે વ્યક્તિગત અધિકારોનું સન્માન કરે છે અને વધુ કાર્યક્ષમ કાનૂની પ્રક્રિયા દ્વારા વધુ સારી ન્યાય પ્રણાલીને પ્રોત્સાહન આપે છે.

પ.પ પક્ષકારોની રજૂઆતો તેમજ ઉપર નોંધાયેલા નિર્વિવાદ તથ્યો અને એફ. આઈ. આર. ની વાસ્તવિક સ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખીને, તે પણ જ્યારે તપાસ સમાપ્ત થાય છે, ત્યારે આરોપપત્રો દાખલ કરવામાં આવે છે, ફોજદારી કેસોની સંખ્યા નક્કી કરવામાં આવે છે અને સંબંધિત ટ્રાયલ અદાલતોએ આરોપો ઘડ્યા છે, આ અદાલત સમક્ષ વિચારણા માટેનો મુદ્દો એ હશે કે, "શું અરજદાર પર એક કાર્યવાહી હેઠળ કાર્યવાહી કરવામાં આવે, પ્રથમ એફ. આઈ. આર. અને તેમાંથી ઉદ્ભવતી કાર્યવાહીને ધ્યાનમાં રાખીને, અન્ય એફ. આઈ. આર./ફોજદારી કેસોને પૂરક તરીકે જોડીને અને એકસાથે કેસ ચલાવવામાં આવે કે નહીં." આમ, તેને બે ભાગોમાં વહેંચવામાં આવે છે; (૧) પ્રથમ એફ. આઈ. આર. અને અન્ય એફ. આઈ. આર. ને પૂરક ગણવામાં આવે અને (૨) તમામ ફોજદારી કેસોને એક સાથે જોડવામાં આવે.

પ.૬.૧ પ્રથમ એફ. આઈ. આર. ને પ્રથમ અને એકમાત્ર એફ. આઈ. આર. તરીકે ગણવા જોઈએ કે કેમ અને અન્ય એફ. આઈ. આર. ને પ્રથમ એફ. આઈ. આર. ના પૂરક તરીકે ગણવા જોઈએ કે કેમ તે પ્રશ્નના સંદર્ભમાં, આ અદાલત, રેકૉર્ડ પરથી, શોધી કાઢે છે કે તમામ એફ. આઈ. આર. જાન્યુઆરી, ઓગસ્ટ અને

ઓક્ટોબર, ૨૦૨૩ મહિનામાં નોંધાયેલી છે. એફ. આઈ. આર. માં મુખ્યત્વે ફરિયાદકર્તાના નામે બેંકમાંથી જાહેર નાણાંની હેરાફેરી કરવાનો આરોપ મૂકવામાં આવ્યો છે અને તે નાણાંનો ઉપયોગ તેમના અંગત ઉપયોગ માટે કરવામાં આવ્યો હતો, તે પણ ફરિયાદકર્તાની જાણ વિના.

વધુમાં, મોટાભાગની એફ. આઈ. આર. માં, ગુનાનો સમયગાળો ૨૦૧૮ થી ૨૦૨૩ વચ્ચેનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે. અરજદાર ફેબ્રુઆરી, ૨૦૧૮ થી માર્ચ, ૨૦૨૨ સુધીના સમયગાળા માટે બેંકના અધ્યક્ષ હતા. આ એફ. આઈ. આર. વર્ષ ૨૦૨૩માં નોંધવામાં આવી છે. તમામ એફ. આઈ. આર. ફરિયાદકર્તાઓ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવે છે, જેઓ ખાનગી વ્યક્તિઓ/દેવાદારો છે, જેમના નામે આરોપીઓ દ્વારા લોન લેવામાં આવી છે અને અન્ય ખાતાઓમાં ટ્રાન્સફર કરવામાં આવી છે, તે પણ ફરિયાદકર્તાઓની જાણ વિના. જ્યારે SARFAESI કાયદા હેઠળ વસૂલાતની કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી, ત્યારે તેમને તે વિશે જાણ થઈ અને તેથી, કહેવાતા લોન લેનાર એટલે કે ફરિયાદકર્તાઓએ એફ. આઈ. આર. દાખલ કરી છે. એફ. આઈ. આર. વિવિધ પોલીસ સ્ટેશનમાં નોંધવામાં આવેલ છે, જે સ્પષ્ટ છે કારણ કે ફરિયાદકર્તાઓ અમદાવાદ શહેરના વિવિધ વિસ્તારોમાં રહે છે અને બેંકની વિવિધ શાખાઓમાં ખાતા ધરાવે છે. તમામ એફ. આઈ. આર. માં તપાસ પૂરી થઈ ગઈ છે, આરોપપત્ર દાખલ કરવામાં આવેલ છે, ફોજદારી કેસ નોંધવામાં આવે છે અને

ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આરોપ પણ ઘડવામાં આવે છે. એક ટ્રાયલમાં, ટ્રાયલ પહેલેથી જ શરૂ થઈ ગઈ છે અને દલીલના તબક્કે છે. આ તબક્કે, અરજદાર-મૂળ આરોપીએ ઉપર જણાવેલી પ્રાર્થનાઓ સાથે આ અદાલતનો સંપર્ક કર્યો છે.

તેથી, જો બધી ફરિયાદો એકસરખી દેખાતી હોવા છતાં, કોઈ ચોક્કસ દિવસની ઘટનાની ફરિયાદ કરતી તો તે સંપૂર્ણપણે અલગ સંજોગો હોત. દરેક ફરિયાદનો સમયગાળો બદલાય છે. અહીં ઉપર દર્શાવ્યા મુજબ, તે એક મહિનાથી અગિયાર મહિના સુધી બદલાય છે. અને ફરિયાદ ચોક્કસ દિવસની ઘટનાનું વર્ણન કરે છે. તેઓ સૂચવે છે કે તમામ ઘટનાઓ કોઈ ચોક્કસ દિવસે અથવા કોઈ ચોક્કસ દિવસના ચોક્કસ સમયે બની નથી, જો કે તેમણે આ તમામ કેસોમાં આરોપ મૂક્યો છે તે સામાન્ય છે એટલે કે અરજદાર. આ તમામ કેસોમાં પીડિતો સામાન્ય નથી પરંતુ અલગ છે. આવા ગુનાનો સમયગાળો જાન્યુઆરી, ૨૦૨૩ થી ઓગસ્ટ, ૨૦૨૩ સુધીનો હોય છે. કોઈ ચોક્કસ સમય અને સમયગાળો ન હોવાથી અને ફરિયાદકર્તાઓ અલગ હોવાથી, અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલની દલીલ કે તે સમાનતાના સિદ્ધાંતથી પ્રભાવિત છે તે અસ્વીકાર્ય છે.

બીજા એફ. આઈ. આર. ના સિદ્ધાંતનો સારાંશ અવધેશ કુમાર ઝા ઉર્ફે અખિલેશ કુમાર ઝાના કેસમાં અને અન્ય વિરુદ્ધ બિહાર રાજ્યના કેસમાં

(૨૦૧૬) ૩ એસ. સી. સી. ૮ માં નોંધવામાં આવ્યો છે, જેમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ચુકાદો આપ્યો છે કે, બીજી એફ. આઈ. આર. માં આરોપોનો સાર પ્રથમ એફ. આઈ. આર. થી અલગ છે અને વિવિધ વ્યવહારો સાથે સંબંધિત છે, આમ, બીજી એફ. આઈ. આર. માંથી ઉદ્ભવતા કેસ પણ અસ્તિત્વ ધરાવે છે.

આ તબક્કે, અરજદારના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા રજૂ કરાયેલ 'સમાનતા' ના આધારે ટ્રાયલને જોડવાના પ્રશ્નનો સંદર્ભ આપવો ફળદાયી રહેશે. આ અદાલતને લાગે છે કે "સમાનતાનો સિદ્ધાંત" એ જ ઘટના સાથે સંબંધિત એફ. આઈ. આર. નો ઉદ્દેશ કરે છે જેનો વિષય સમાન છે અથવા તે જ વ્યવહારનો ભાગ છે. તે અવલોકન કરવું યોગ્ય છે કે સમાનતાની કસોટી ત્યારે જ લાગુ પડે છે જ્યારે એક જ ગુનો હોય પરંતુ એક જ પ્રકારનો ગુનો ન હોય. અહીં, બેંકની વિવિધ શાખાઓ સાથે તમામ વ્યવહારો અલગ-અલગ છે અને આવા વ્યવહારો માટે ચલાવવામાં આવતા દસ્તાવેજો અલગ-અલગ છે અને દરેક વ્યવહારોના સાક્ષી પણ અલગ-અલગ છે. આ અદાલતની સંકલન ખંડપીઠે ક્રિમિનલ પરચુરણ અરજીના તા. ૨૮/૦૩/૨૦૨૩ ના ચુકાદા દ્વારા રેકૉર્ડ કર્યો છે. અરજી નંબર ૭૭૩૨/૨૦૧૭ અને જ્ઞાનાત્મક બાબત, જે પેરા-૧૦.૪ માં નીચે મુજબ જોવા મળે છે:

“ ૧૦.૪ "સમાન વ્યવહાર" અભિવ્યક્તિને સંહિતામાં ક્યાંય વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવી નથી અને અભિવ્યક્તિનો અર્થ શું છે તે ચોક્કસપણે વ્યાખ્યાયિત કરવું મુશ્કેલ હશે. વ્યવહારને સમાન ગણી શકાય કે કેમ તે દરેક કેસની ચોક્કસ હકીકતો પર આધાર રાખે છે, પરંતુ સામાન્ય રીતે જ્યારે સમય અથવા સ્થળની નિકટતા હોય અથવા તાત્કાલિક હેતુ હોય અથવા કૃત્યોની શ્રેણીના સંદર્ભમાં કાર્યવાહીની રચના અથવા સાતત્ય હોય, ત્યારે તે અનુમાન લગાવવું શક્ય છે કે તે એક જ વ્યવહારનો ભાગ છે. વ્યક્તિ દ્વારા કરવામાં આવેલા ઘણા કાર્યો, જેથી હેતુ અથવા રચનાની એકતા કે જે મજબૂત સંજોગો પર હશે તે સૂચવે છે કે તે કૃત્યો એક જ વ્યવહારનો ભાગ છે. 'કૃત્યોની શ્રેણી' વચ્ચેનું જોડાણ એ જ વ્યવહારની રચના કરવા માટે તે કૃત્યો માટે એક આવશ્યક ઘટક બનવું જોઈએ. વ્યવહાર એક અલગ કાર્ય હોઈ શકે છે અથવા કાર્યોની એક શ્રેણીનો સમાવેશ કરી શકે છે. વ્યવહારની રચના કરતી કૃત્યોની શ્રેણી આવશ્યકપણે એકબીજા સાથે જોડાયેલી હોવી જોઈએ અને જો તેમાંના કેટલાક સ્વતંત્ર રીતે વર્ણવે તો તે એક જ વ્યવહારનો ભાગ નહીં બને, પરંતુ એક અલગ વ્યવહાર અથવા વ્યવહારોની રચના કરશે. કલમ ૨૨૩ના ખંડ (એ) અને (ડી) માં આવતા "સમાન વ્યવહાર" અભિવ્યક્તિને કાયદાના નિર્માણના સામાન્ય નિયમ અનુસાર સમાન અર્થ આપવો જરૂરી છે. નક્કી કરવાની વાસ્તવિક અને નોંધપાત્ર તારીખો, શું ઘણા ગુનાઓ એક જ વ્યવહાર રચવા માટે એક સાથે જોડાયેલા છે, તે તેના પર આધાર રાખે છે કે શું તે હેતુના એક મુદ્દા સાથે સંબંધિત છે અથવા સિદ્ધાંત અને સહાયક

અધિનિયમ તરીકે કારણ અથવા અસર તરીકે એક સતત કાર્યવાહીની રચના કરે છે. ક્રિયાની સાતત્યતા એ અર્થમાં નથી કે એક કાર્ય કોઈ જોડાણ વિના બીજાને અનુસરે છે પરંતુ વિવિધ કૃત્યો વચ્ચેના ઘનિષ્ઠ જોડાણના અર્થમાં, હેતુ અને બાબતની સાતત્યતા હોવી જોઈએ.”

ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને અને સંજોગો હેઠળ, આ અદાલત જવાબ આપે છે કે અનુગામી એફ. આઈ. આર. ને પ્રથમ એફ. આઈ. આર. ના પૂરક તરીકે ગણી શકાય નહીં.

પ.ક.ર હવે, બીજા પ્રશ્નના સંદર્ભમાં કે તમામ ફોજદારી કેસોને એકસાથે ચલાવવા જોઈએ કે નહીં અને તેની સુનાવણી થવી જોઈએ કે નહીં, આ તબક્કે, દિલ્હી વહીવટીતંત્ર વિરુદ્ધ એ. આઈ. આર. ૨૦૦૦ એસ. સી. ૩૭૩૭ માં નોંધાયેલા ગુરુદીપ સિંહ ઉબાનના કેસમાં નિર્ણયનો સંદર્ભ આપવો ફળદાયી રહેશે, જેમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે અવલોકન કર્યું છે કે ન્યાય એ એક ભ્રમ છે કારણ કે 'ન્યાય' નો અર્થ અને વ્યાખ્યા વ્યક્તિથી વ્યક્તિ અને એક અને બીજા પક્ષમાં અલગ અલગ હોય છે. પક્ષકારને લાગે છે કે તેને ન્યાય ત્યારે જ મળ્યો છે જ્યારે તે અદાલત સમક્ષ સફળ થાય, ભલે તેનો દાવો વાજબી ન પણ હોય.(આ પણ જુઓ-ગિરિમદ્દપ્પા વિરુદ્ધ વિશેષ જમીન સંપાદન અધિકારી એમ એન્ડ એમ. આઈ. પી. અને અન્યો, એ. આઈ. આર. ૨૦૧૨ એસ. સી.

૩૧૦૧) ન્યાય એ સદ્ગુણ છે જેના દ્વારા સોસાયટી/કોર્ટ/ટ્રિબ્યુનલ વ્યક્તિને ઈજા અથવા ખોટા વિરોધમાં તેનો હક આપે છે.

ન્યાય એ ખોટું સહન કરનાર વ્યક્તિ પ્રત્યે જે સાચું અને ન્યાયી છે તે પ્રદાન કરવાની ક્રિયા છે. તેથી, દયા સાથે ન્યાયને હળવો કરતી વખતે, અદાલતે ખૂબ જ સભાન હોવું જોઈએ, કે તેણે કેટલાક ફરજિયાત કાયદા સાથે ચોક્કસ સુસંગતતામાં ન્યાય કરવો પડશે, કારણ કે માનવીય ક્રિયાઓ કાયદાની સુસંગતતા અથવા વિરુદ્ધ છે કે કેમ તેના આધારે ન્યાયી અથવા અન્યાયી હોવાનું જાણી શકાય છે.

આ તબક્કે, ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતા, ૧૯૭૩ની કલમ ૨૨૦ (૧) ની જોગવાઈઓનો ઉલ્લેખ કરવો પણ ફળદાયી રહેશે, જે નીચે પ્રમાણે પુનઃઉત્પાદિત છે:

“૨૨૦. એકથી વધુ ગુના માટે સુનાવણી –

(૧) જો, એક જ વ્યવહાર રચવા માટે એકસાથે જોડાયેલા કૃત્યોની એક શ્રેણીમાં, એક જ વ્યક્તિ દ્વારા એક કરતાં વધુ ગુનાઓ કરવામાં આવે છે, તો તેના પર આવા દરેક ગુના માટે આરોપ મૂકવામાં આવી શકે છે અને એક જ સુનાવણીમાં તેનો પ્રયાસ થઈ શકે છે.”

વધુમાં, કલમ ૨૧૮, ૨૧૯ અને ૨૨૩ કોડ નીચે પ્રમાણે વાંચે છે:

“૨૧૮. અલગ ગુનાઓ માટે અલગ આરોપો.

(૧) દરેક અલગ ગુના માટે કે જેમાં કોઈ પણ વ્યક્તિ આરોપી છે, એક અલગ આરોપ રહેશે, અને આવા દરેક આરોપની અલગથી સુનાવણી કરવામાં આવશે:

પરંતુ જ્યાં આરોપી વ્યક્તિ લેખિત અરજી દ્વારા આમ ઈચ્છે છે અને મેજિસ્ટ્રેટનો અભિપ્રાય છે કે આવી વ્યક્તિ તેનાથી પૂર્વગ્રહયુક્ત થવાની સંભાવના નથી, ત્યાં મેજિસ્ટ્રેટ આવી વ્યક્તિ સામે ઘડવામાં આવેલા તમામ અથવા કોઈપણ સંખ્યામાં આરોપોની એકસાથે તપાસ કરી શકે છે.

(૨) પેટા-કલમ (૧) માંની કોઈ પણ બાબત કલમ ૨૧૯, ૨૨૦, ૨૨૧ અને ૨૨૩ની જોગવાઈઓના અમલને અસર કરશે નહીં.

૨૧૯. વર્ષની અંદર એક જ પ્રકારના ત્રણ ગુનાઓ પર એકસાથે આરોપ લગાવી શકાય છે.—

(૧) જ્યારે કોઈ વ્યક્તિ પર આવા ગુનાઓના પ્રથમથી છેલ્લા સુધીના બાર મહિનાની અંદર કરવામાં આવેલા સમાન પ્રકારના ગુનાઓ કરતાં વધુ ગુનાઓનો આરોપ મૂકવામાં આવે, પછી ભલે તે એક જ વ્યક્તિના સંબંધમાં હોય કે નહીં, ત્યારે તેના પર આરોપ લગાવી શકાય છે અને તેમાંથી ત્રણથી વધુની સંખ્યા માટે એક જ સુનાવણીમાં પ્રયાસ કરી શકાય છે.

(૨) ભારતીય દંડ સંહિતા (૪૫/૧૮૬૦) ની સમાન કલમ હેઠળ અથવા કોઈપણ વિશેષ અથવા સ્થાનિક કાયદા હેઠળ સમાન સજાની સજા આપવામાં આવે ત્યારે ગુનાઓ સમાન પ્રકારના હોય છે: પરંતુ, આ કલમના હેતુઓ માટે, ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૭૯ (૪૫/૧૮૬૦) હેઠળ સજાપાત્ર અપરાધને ઉપરોક્ત સંહિતાની કલમ ૩૮૦ હેઠળ સજાપાત્ર અપરાધ તરીકે ગણવામાં આવશે અને ઉપરોક્ત સંહિતાની કોઈપણ કલમ હેઠળ અથવા કોઈ વિશેષ અથવા સ્થાનિક કાયદાની કલમ હેઠળ સજાપાત્ર અપરાધને, જ્યારે આવો પ્રયાસ ગુનો હોય ત્યારે, આવા ગુના કરવાનો પ્રયાસ તરીકે સમાન પ્રકારનો ગુનો માનવામાં આવશે.

૨૨૩. કઈ વ્યક્તિઓને સંયુક્ત રીતે ચાર્જ કરી શકાય છે.—

નીચેની વ્યક્તિઓ પર આરોપ મૂકવામાં આવી શકે છે અને એકસાથે કેસ ચલાવવામાં આવી શકે છે, એટલે કે:—

(એ) એક જ વ્યવહારમાં આચરવામાં આવેલા સમાન ગુનાની આરોપી વ્યક્તિઓ;

(બી) ગુનાનો આરોપી વ્યક્તિ અને આવા ગુનાને પ્રોત્સાહન આપવા અથવા કરવાનો પ્રયાસ કરવા બદલના આરોપી વ્યક્તિઓ;

(સી) બાર મહિનાના સમયગાળામાં તેમના દ્વારા સંયુક્ત રીતે કરવામાં આવેલી કલમ ૨૧૮ના અર્થમાં એક જ પ્રકારના એકથી વધુ ગુનાનો આરોપી વ્યક્તિ;

(ડી) એક જ વ્યવહાર દરમિયાન આચરવામાં આવેલા વિવિધ ગુનાઓના આરોપી વ્યક્તિઓ;

(ઈ) ચોરી, ગેરવસૂલી, છેતરપિંડી અથવા ફોજદારી ગેરરીતિ સહિતના ગુનાની આરોપી વ્યક્તિઓ અને જે મિલકતનો કબજો પ્રથમ નામ ધરાવતી વ્યક્તિઓ દ્વારા કરવામાં આવેલા આવા કોઈ ગુના દ્વારા ટ્રાન્સફર કરવામાં

આવ્યો હોવાનો આરોપ છે, તેને પ્રાપ્ત કરવા અથવા જાળવી રાખવા અથવા નિકાલ કરવામાં અથવા છુપાવવામાં મદદ કરવાનો આરોપ ધરાવતી વ્યક્તિઓ, અથવા આવા કોઈ છેલ્લા ગુનાને પ્રોત્સાહન આપવા અથવા કરવાનો પ્રયાસ કરવાનો આરોપ;

(એફ) ભારતીય દંડ સંહિતા (૪૫/૧૮૬૦) ની કલમ ૪૧૧ અને ૪૧૪ હેઠળ ગુના માટે આરોપી વ્યક્તિઓ.અથવા ચોરી થયેલી મિલકતના સંદર્ભમાં તે વિભાગોમાંથી કોઈ એક જેનો કબજો એક ગુના દ્વારા ટ્રાન્સફર કરવામાં આવ્યો હોય;

(જી) નકલી સિક્કાને લગતા ભારતીય દંડ સંહિતાના પ્રકરણ ૧૨ હેઠળ કોઈ પણ ગુનાની આરોપી વ્યક્તિઓ અને તે જ સિક્કાને લગતા ઉપરોક્ત પ્રકરણ હેઠળ અન્ય કોઈ ગુનાની આરોપી વ્યક્તિઓ, અથવા આવા કોઈ ગુનાને પ્રોત્સાહન આપવા અથવા કરવાનો પ્રયાસ કરવા માટે; અને આ પ્રકરણના અગાઉના ભાગમાં સમાવિષ્ટ જોગવાઈઓ, શક્ય હોય ત્યાં સુધી, આવા તમામ આરોપોને લાગુ થશે:

પરંતુ જો સંખ્યાબંધ વ્યક્તિઓ પર અલગ-અલગ ગુનાઓનો આરોપ મૂકવામાં આવે અને આવી વ્યક્તિઓ આ કલમમાં નિર્દિષ્ટ કોઈ પણ શ્રેણીમાં ન

આવે, તો મેજિસ્ટ્રેટ, જો આવી વ્યક્તિઓ લેખિત અરજી દ્વારા ઈચ્છે તો, અને જો તેમને સંતોષ થાય કે આવી વ્યક્તિઓ તેનાથી પૂર્વગ્રહયુક્ત રીતે પ્રભાવિત નહીં થાય, અને આમ કરવું અનુકૂળ હોય, તો આવી તમામ વ્યક્તિઓ પર એકસાથે કેસ ચલાવી શકે છે.”

ઉપરોક્ત જોગવાઈ એક કરતાં વધુ ગુનાઓની સુનાવણી માટે જોગવાઈ કરે છે, પરંતુ મર્યાદા એ છે કે ગુનાઓ એક જ વ્યવહારમાંથી ઉદ્ભવવા જોઈએ, જે એક જ વ્યક્તિ દ્વારા વધુ ગુનાઓ કરવામાં આવે ત્યારે સમાન વ્યવહાર રચવા માટે એકસાથે જોડાયેલા કૃત્યોની એક શ્રેણીના કિસ્સામાં વ્યક્ત થાય છે.

તાત્કાલિક કેસમાં, અરજદાર તમામ એફ. આઈ. આર. માં સામાન્ય છે. આરોપ મુજબ ગુનાનો સમયગાળો ૨૦૧૮ થી ૨૦૨૩ ની વચ્ચે છે. ફરિયાદકર્તાઓ અલગ છે, કાર્યપદ્ધતિ અલગ છે, સાક્ષીઓ અનુક્રમે લગભગ ૫૦,૨૪,૭૦,૨૨ અને ૩૬ છે, તમામ પાંચ આરોપપત્રોમાં, લોન ખાતાઓ અલગ છે, રકમ અલગ છે, બેંકની શાખાઓ અલગ છે, તપાસ તમામ એફ. આઈ. આર. ની પૂર્ણ થવા આવી છે, આરોપપત્ર દાખલ કરવામાં આવેલ છે, ફોજદારી કેસોની સંખ્યા નક્કી કરવામાં આવેલ છે, સુનાવણી શરૂ કરવામાં

આવેલ છે અને ટ્રાયલ કોર્ટ આરોપ પણ નક્કી કર્યા છે. એક ટ્રાયલમાં, તે વિદ્વાન વકીલોની દલીલોના તબક્કે છે.

તેથી, એફ. આઈ. આર. ગું ખાલી અવલોકન એ નિષ્કર્ષ પર પહોંચવા માટે પૂરતું છે કે આ એફ. આઈ. આર. માં આક્ષેપો વિવિધ વ્યવહારોમાંથી ઉદ્ભવે છે અને તેનો સંદર્ભ અલગ છે. વધુમાં, હકીકત એ છે કે આ ઘટનાઓનો એકબીજા સાથે કોઈ સહસંબંધ નથી અને તેની પૃષ્ઠભૂમિ તેમજ હકીકતની પરિસ્થિતિઓ અલગ અલગ હોય છે, તેથી, તે પોતાને એકસાથે જોડવાની મંજૂરી આપશે નહીં કારણ કે તેમને એકસાથે ન્યાયિક રીતે ન્યાય આપવામાં આવે છે.

આ અદાલતને લાગે છે કે પછીની એફ. આઈ. આર. ને પ્રથમ એફ. આઈ. આર. ના પૂરક તરીકે ગણી શકાય નહીં, તેથી કેસના વિચિત્ર સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને, ફોજદારી સુનાવણીઓને એકસાથે જોડવાની વિનંતીઓ પણ સ્વીકાર્ય નથી.

૬. અરજદારના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા માન્ય સવો ચ્ય અદાલતના નિર્ણયોમાં રજૂ કરાયેલા કાયદાના સંદર્ભમાં કોઈ વિવાદ ન હોઈ શકે, જો કે, વર્તમાન કેસની હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને તે અરજદારને વધુ મદદરૂપ થઈ શકશે

નહીં અને હવે દરેક બાબતમાં કેસોની કાર્યવાહી પણ સમાન તબક્કે નથી. વર્તમાન કેસ આવા તથ્યો સાથે આ નિર્ણયોના કાર્યક્ષેત્રમાં આવતો નથી. તેથી, ઉપરોક્ત ચર્ચાને ધ્યાનમાં રાખીને પ્રાર્થના મુજબ કોઈ રાહત આપી શકાતી નથી. તેથી, હાલની અરજી રદ થવાને પાત્ર છે.

૭. ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને અને કેસની વિચિત્ર હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને, આ અરજીને રદ કરવાની જરૂર છે અને તે મુજબ તેને રદ કરવામાં આવે છે.

(ન્યાયમૂર્તિ સંદીપ એન. ભટ્ટ)

ચુકાદો જાહેર થયા પછી, આ ચુકાદાના અમલને સ્થગિત કરવાની વિનંતી કરવામાં આવે છે, જો કે, એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને કે હવે સંબંધિત ટ્રાયલ અદાલતો દ્વારા આરોપો પહેલેથી જ ઘડવામાં આવ્યા છે, આ વિનંતી સ્વીકારવામાં આવતી નથી.

(ન્યાયમૂર્તિ સંદીપ એન. ભટ્ટ)

એમ એચ દવે

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.